

Deelnemers van Zoek het uit! Foto: Emiel Wendel

MDT terug van (bijna) weggeweest

Even leek het erop dat de Maatschappelijke Diensttijd (MDT) zou sneuvelen, maar gelukkig werd een voorgenomen bezuiniging geschrapt. Gelukkig, aangezien MDT jongeren die uitgevallen zijn weer goed op weg kan helpen. Het Landelijk Onderwijsplatform MDT ondersteunt scholen en andere instellingen bij het vinden van passende MDT-trajecten

Tekst Susan de Boer **Foto's** Emiel Wendel

Eerstejaars mbo-studenten die ontdekken dat de studie niet aansluit bij hun verwachtingen, mbo'ers van niveau 1 en 2 die niet 'stagefit' zijn, voortijdig schoolverlaters van het voortgezet (speciaal) onderwijs of van de Internationale Schakelklassen: dit zijn de jongeren die in een Maatschappelijke Diensttijd-traject ervaringen kunnen opdoen die hen helpen succesvol terug te keren naar school, of duurzaam hun weg te vinden op de arbeidsmarkt..

'We willen zoveel mogelijk onderwijsinstellingen en bij onderwijs betrokken organisaties informeren over de mogelijkheden die MDT biedt voor onderwijs, voortijdig schoolverlaters en studiekeuze', zegt Wim Haveman, projectleider van het vorig jaar opgerichte Landelijk Onderwijsplatform (LOM) MDT. 'We verzamelen lokale en regionale MDT-programma's en verbinden die aan beleidskaders als vsv-regelingen en de nieuwe wet Van school naar duurzaam

werk. Via het platform geven we bekendheid aan projecten, contactpersonen, regionale netwerkbijeenkomsten, subsidies enzovoort. Zo is informatie goed toegankelijk voor iedereen die betrokken is bij het onderwijs en zijn geschikte projecten ook makkelijk vindbaar.' MDT-programma's die zich specifiek richten op voortijdig schoolverlaters kenmerken zich door elementen als aandacht voor intrinsieke motivatie, persoonlijk leiderschap, succeservaringen,

perspectiefgerichte begeleiding en jongerenparticipatie. 'Het gaat verder dan alleen een diploma in het vak waarvoor jongeren worden opgeleid', zegt Wim Haveman.

'Het gaat erom dat ze in de maatschappij hun weg kunnen vinden. En tegelijk willen we laten zien hoe MDT ingebed kan worden in het onderwijs.'

Eventscool

Dat MDT kan helpen bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten of het begeleiden van thuiszitters naar onderwijs blijkt uit de beschrijving die het LOM maakte van drie projecten die deze doelgroep bedienen. Een van die projecten is Eventscool, een MDT-programma dat zich richt op jongeren met afstand tot de maatschappij of die, hoewel ze een diploma mbo-1 of -2 op zak hebben, nog niet 'werkfit' zijn, of zelfs niet 'stagefit'. 'Eventscool is een basisprogramma van tachtig uur, verdeeld over tien tot twaalf weken', vertelt Anique Smart, directeur van Eventscool. 'We gebruiken de evenementenindustrie als middel. Daarin zijn veel banen te vinden en het is een leuke plek voor jongeren, met lampjes, muziek, artiesten. Eventscool is een goed programma om op een warme manier binnen te komen bij het werkveld.' Het programma kent drie hoofddisciplines: horeca, hospitality en op- en afbouw. 'Bij horeca gaat het vooral om presteren onder druk. De eerste keer is altijd spannend, er gaat dan ook van alles mis. Dan bespreken we wat er is gebeurd, hoe ze hulp kunnen vragen en we geven praktische aanwijzingen. De tweede keer staan ze er veel beter in en ervaren ze succes. Bij hospitality gaat het over serviceverlening. Ze staan dan bijvoorbeeld bij Gelredome om vips op te vangen. Ze leren hoe ze iemand moeten aanspreken, zichzelf presenteren, hoe ze kleine situaties kunnen de-escaleren. En bij op- en afbouw moeten ze bijvoorbeeld het podium van een festival opbouwen. Bij deze discipline leren ze vooral af te maken waaraan ze begonnen zijn en samenwerken.'

Trainingen

Voordat de 'young professionals', zoals de deelnemers genoemd worden, aan de slag gaan, krijgen ze trainingen en workshops in netwerken, gesprekken voeren en het vinden van informatie. Anique Smart: 'Na het programma begeleiden we ze naar echt werk. We hebben partners in de eventsector, en daar kunnen ze een nulurencontract krijgen of, als het echt goed gaat, een baan of bijbaan. Niet iedereen gaat

trouwens de eventsector in. We kijken ook naar persoonlijke ontwikkeling. We willen dat ze een doel hebben.'

'Het gaat er bij ons om dat jongeren maatschappijvaardig worden'

De deelnemers zijn meestal voortijdig schoolverlaters van het mbo. 'Soms vanwege een verkeerde studiekeuze, maar vaak ook omdat de school te veel van ze vraagt. Veel jongeren hebben moeite met het schoolsysteem.' Eén keer per week volgen de young professionals het programma, na tien tot twaalf weken is er een eindevent met certificering. 'Soms is het niet genoeg', zegt Anique Smart. 'Dan zijn ze nog te speels. In dat geval kunnen ze een tweede traject volgen bij een collega-MDT-project waarmee we samenwerken. Daarna zijn de meesten echt wel stage- en maatschappijfit.'

Op Maat

Er is veel contact met de mbo-instellingen in de regio, vertelt Anique Smart. 'We zien dat de docenten goed in beeld hebben welke jongeren er nog niet aan toe zijn om stage te lopen. Voor die jongeren zijn er Op-maattrajecten. Dan volgen ze

tijdens het eerste deel van hun stage ons programma en gaan de resterende uren naar hun officiële stage. De locaties waar ze via ons terecht kunnen, zijn erkend als stagebedrijf en de punten tellen gewoon mee.' Het programma Eventscool is goed overdraagbaar. 'We hebben contacten in andere gemeenten waar ze nu ook een Eventscool hebben. Het programma kun je ook inzetten in andere sectoren, in de zorg bijvoorbeeld. Er is een zorgorganisatie bij ons komen kijken. Kennisdeling kost niks, we werken graag samen, zodat ze niet dezelfde kinderziektes hoeven te ervaren als wij drie jaar geleden. Ik hoop dat het voor veel meer jongeren mogelijk wordt op zo'n manier de maatschappij binnen te stappen.'

Zoek het uit!

MDT-programma's kunnen ook intensiever zijn dan een keer per week. Het programma Zoek het uit! in Friesland is zo'n intensief programma. 'Dit is gericht op jongeren die geen werk hebben, niet op school zitten en niet meedoen in de maatschappij', vertelt Wietske de Koe, projectleider van Zoek het uit! in Leeuwarden. Jongeren werken drie dagen in de week aan een eigen route, samen met een groep jongeren en coaches. Vijf keer per jaar start er een nieuwe groep. Er zijn workshops, bedrijfsbezoeken en acties met maatschappelijke relevantie, zoals Schoon Water. Het doel van het traject is terug naar school of naar werk. De jongeren zijn tussen de 16 en 27 jaar, sommigen hebben een startkwalificatie, anderen niet. Het kunnen jongeren zijn die op het vo of hbo uitvallen, of jongeren met een mbo-diploma die in de ziektewet terecht zijn gekomen en nieuwe keuzes moeten maken.

Foto: Eventscool, opbouw festival

Er zijn jongeren die voor de derde keer een verkeerde studiekeuze hebben gemaakt, of die via de GGZ bij ons terechtkomen. Zoek het uit! kan als onderwijsvervangend traject worden ingezet. Een MDT-traject is een mooie tussenstap om dagritme te krijgen in een veilige omgeving met coaches.'

Daginvulling

Na afloop van het Zoek het uit-traject heeft 65 procent een nieuwe dagvulling. 'Na een jaar blijkt dat ze nog steeds naar school gaan of werk hebben', vertelt Wietske de Koe. 'Het is een andere manier van leren, met veel oog voor eigen ontwikkeling. De jongeren doen veel nieuwe ervaringen op bij de bedrijfsbezoeken en de workshops, we stimuleren hun creativiteit, er zijn activiteiten op het gebied van muziek en sport. Ze doen ook veel inspiratie op door het contact met elkaar. Als je thuis of op school in een vervelende situatie bent, is het fijn om daarbuiten een netwerk te hebben van leeftijdsgenoten. Dat is ook deel van het succes. Na het traject blijven de contacten tussen de jongeren vaak bestaan. MDT-trajecten kunnen ook een belangrijk zetje zijn voor vrijetijdsbesteding. De kracht van jongeren om uitdagingen aan te gaan, wordt vergroot.'

Als jongeren na Zoek het Uit! nog niet klaar zijn om weer naar school of naar werk te gaan, kunnen ze nog een tweede MDT-traject volgen in hun eigen woonplaats.

'Daar doen ze dan weer nieuwe ervaringen op. Ze mogen aan maximaal twee MDT-trajecten meedoen.'

Van school naar duurzaam werk

Bestaande MDT-programma's zijn doorge- licht op hun inzetbaarheid binnen de wet Van school naar duurzaam werk. Deze wet treedt per 1 januari 2026 in werking. Wietske de Koe heeft deelgenomen aan de analyse van de programma's. 'We hebben in kaart gebracht wat de wet inhoudt en voor welke doelgroepen de wet bedoeld is. Vervolgens hebben we een aantal projecten geana- lyseerd op hun werkzame elementen. Alle MDT-projecten bieden perspectiefgerichte begeleiding en jongerenparticipatie, naast de centrale programmapunten talen- ontwikkeling, van betekenis zijn voor de samenleving en betekenisvolle ontmoet- ings, maar er zijn wel accentverschillen. Sommige programma's sluiten beter aan bij de wet Van school naar duurzaam werk dan andere. De focus van de wet ligt op jongeren die moeite hebben om aan het werk te komen, vaak jongeren uit het praktijkonderwijs, vso, de entreeopleiding en mbo-2. Het blijkt dat je MDT-program- ma's heel goed kunt inzetten om doelen uit de wet te realiseren.' De wet benadrukt ook het belang van regionale projecten en samenwerking met doorstroomcoaches en gemeenten. 'Via het LOM hebben we per regio inzicht in welke projecten er zijn en voor wie. Alle regio's hebben een regio-

facilitator, die goed op de hoogte is van de mogelijkheden in zijn of haar regio en contacten heeft met partners als jongeren- fondsen, bedrijfsleven en maatschappe- lijke organisaties.' Zelf is Wietske de Koe regiofacilitator voor Friesland. 'In de regio's draaien niet allemaal dezelfde MDT-projec- ten. Zoek het uit! draait alleen in Friesland. Maar er is veel ervaring beschikbaar in alle regio's. Wie een MDT-traject zoekt, kan altijd terecht bij de regiofacilitator om een passend programma te vinden.' 🍷

Meer informatie

Zoek contact met de regio- facilitator in jouw regio:

Voor meer achtergrondinformatie of contact met Landelijk Onder- wijsplatform MDT (LOM):

Vooraan in geel shirt: Anique Smart. Foto: Even school